

КОМУНІКАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ОСНОВ'ЯНСЬКОГО РАЙОННОГО СУДУ МІСТА ХАРКОВА

(у новій редакції затверджено рішенням зборів суддів
Основ'янського районного суду міста Харкова від 01.10.2025 № 17)

**Судова влада - це одна з трьох гілок влади демократичної держави.
Місія судової влади полягає в гарантуванні верховенства права та в забезпеченні
неупередженого, справедливого, чесного та ефективного застосування права.**

*Велика Хартія суддів (Основоположні принципи),
затверджена Консультативною радою Європейських суддів 17 листопада 2010 року*

Метою будь-якого ефективного комунікаційного процесу є обмін інформацією задля досягнення взаєморозуміння між його учасниками.

Консультативна рада європейських суддів (далі – КРЕС) у своєму Висновку № 7 (2005) про правосуддя та суспільство наголошує на тому, що правосуддя є важливим компонентом демократичних суспільств. Воно має на меті вирішення спорів між сторонами і, шляхом ухвалення рішень, відігравати як «нормативну», так і «просвітницьку» роль, надаючи громадянам відповідні настанови, інформацію та гарантії щодо права та його практичного застосування. Суди існують та сприймаються загалом громадськістю як належне місце для встановлення юридичних прав і обов'язків та вирішення пов'язаних з цим спорів. Суспільство ставить з повагою та вірить у здатність судів здійснювати цю функцію. Але, крім спілкування зі ЗМІ, чия роль є значущою в поширенні інформації про роль та діяльність судів, важливим є створення прямих зв'язків між судами та широкою громадськістю. Інтегрування правосуддя в суспільство вимагає, щоб судова система була відкритою та навчилася розповідати про себе.

Отже, Комунікаційна стратегія суду покликана визначити, яким чином, суд буде розповідати суспільству про себе, про свою місію як однієї з гілок влади, а також отримувати зворотній зв'язок

Це необхідно для забезпечення прозорості діяльності суду.

Крім надання розуміння місії правосуддя та особливості правових процедур у сфері судочинства, Комунікаційна стратегія суду має завдання донести до суспільства уявлення про ті виклики сьогодення, які постають перед судами, та яким чином суд їх долає.

Реалізація задач Комунікаційної стратегії суду відбувається шляхом:

- спілкування (інтерв'ю, коментарів з приводу діяльності суду, окремих категорій справ чи окремих судових процесів, дискусійних заходів) з засобами масової інформації (ЗМІ) та медіа-платформами;
- публікацій інформації про діяльність суду на офіційному сайті суду, веб-порталі судової гілки влади та на офіційних сторінках (акаунтах) суду у соцмережах;
- розміщенням інформації безпосередньо у приміщенні суду;

- участі суддів та працівників апарату суду у освітніх програмах, програмах з обміну досвідом;

- залучення форм прямої комунікації з суспільством: організація днів відкритих дверей для школярів та студентів, участь суддів у публічних дискусіях на різних платформах (зокрема, у заходах, які організовуються професійними асоціаціями правників, громадськими організаціями, державними органами влади тощо);

- опитування та анкетування відвідувачів суду.

Для виконання завдань Комунікаційної стратегії у суді створюється пресслужба суду та обирається суддя-спікер.

В умовах стрімкого росту інформаційних технологій (ІТ) та їхнього впливу як на життя окремої людини, так і на цілі сфери суспільного життя й діяльність держави загалом є важливою розповідь суду про роль ІТ у судових процесах.

Так, КРЄС у своєму Висновку 14 (2011) про правосуддя та інформаційні технології (ІТ) звертав увагу на тому, що інформаційні технології повинні бути інструментом або засобом удосконалення адміністрування судочинства, полегшувати доступ користувачів до судів та укріплювати гарантії, встановлені статтею 6 Європейської конвенції з прав людини: доступ до правосуддя, неупередженість, незалежність судді, справедливість та розумні строки розгляду справи. Використання інформаційних технологій покращує доступ до правосуддя, а також підвищує його ефективність та прозорість.

Водночас, наголошує КРЄС, впровадження інформаційних технологій в судах Європи не повинно шкодити «людському обличчю» та символічному значенню правосуддя, яке має залишатися гуманним, оскільки воно стосується насамперед людей та спорів між ними.

Крім зовнішньої комунікації, вагоме значення має внутрішня комунікація у суді, яка відбувається:

- між суддями (на зборах, робочих нарадах тощо),

- між прес-службою суду та/або суддею спікером і суддями (зокрема, збором інформації для підготовки публікацій про діяльність суду, окремі судові процеси),

- між прес-службою суду та працівниками апарату суду (для підготовки публікацій щодо статистичних даних, узагальнень судової практики тощо),

- між суддями, керівництвом апарату суду та працівниками апарату суду (для виявлення поточних та системних проблем у діяльності окремих ділянок (канцелярій суду), забезпечення узгодженості між усіма ділянками та напрямками роботи у суді, доведення до відома змін у законодавстві, актуальної судової практики, рішень Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини тощо).

Усі інструменти Комунікаційної стратегії суду мають бути націлені на подолання у суспільстві стереотипного образу судової влади як закритої непрозорої системи, на представлення системи судочинства не просто як державної інституції (що сприймається як щось абстрактне) та набору юридичних процедур, функцій та документообігу, а перш за все як професійної спільноти людей, які здатні робити мову судочинства зрозумілою для усіх.